

Dosarul nr. 2ra-741/20

Prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud. N. Ghedrovici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.V. Buhnaci, L. Pruteanu, M. Guzun)

DECIZIE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Sergiu Cabac,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Cabac
împotriva Marianeii Rusnac cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și
compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 22 august 2018, Sergiu Cabac a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Marianeii Rusnac solicitând încasarea datoriei în mărime de 9591,21 de
euro și 484,00 de lei, taxa de stat în mărime de 2766, 00 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la data de 29 martie 2017 a
încheiat cu Mariana Rusnac contractul de împrumut nr. 7291, autentificat de notarul
public Angela Timofti, prin care a transmis Marianeii Rusnac per total suma de 13320
de euro. Modul de rambursare a împrumutului a fost stabilit în rate, a câte 555 euro
lunar, până la data de 29 a fiecărei luni, cu termenul final de achitare la 29 martie
2019.

Totodată, a menționat că întru garantarea restituirii împrumutului, a fost
încheiat contractul de ipotecă nr. 7292 din 29 martie 2017, conform căruia debitorul
Mariana Rusnac, garantând împrumutul contractat, a instituit ipoteca în favoarea
creditorului ipotekar asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX2,
XXXXX201, XXXXX202, XXXXX203, amplasate în r-nul Anenii Noi, sat. Ruseni,
str. XXXXX, nr.5. Bunul ipotecat a fost evaluat de părți la suma de 13320 de euro.

Reclamantul a afirmat că Mariana Rusnac nu și-a onorat pe deplin obligația de
plată asumată conform contractului de împrumut, fiind încălcate condițiile
contractului.

De asemenea, a declarat că pentru recuperarea datoriei, a încheiat contractul de
mandat nr. 58/18 din 15 martie 2018 cu compania de colectare de datorii „Debit
Collect Group” SRL, prin care a delegat dreptul de a realiza acțiuni în vederea
încasării datoriei. În acest sens, reprezentantul creditorului, prin intermediul

executorului judecătoresc, a încercat să înmâneze debitorului o notificare privind declararea restului ratelor scadente și acordarea unui termen suplimentar pentru achitarea benevolă a datoriei. Însă la acel moment debitorul nu se afla în țară și notificarea a fost prezentată unei terțe persoane care s-a prezentat a fi soțul, care a refuzat recepționarea somației. Astfel, la 15 iunie 2018, reprezentantul creditorului a publicat în Monitorul Oficial notificarea privind declararea restului ratelor scadente și acordarea unui termen suplimentar pentru achitarea datoriei. Până la moment, debitorul nu a executat cerințele creditorului, datoria conform contractului fiind compusă din: datoria restantă - 9085 de euro; dobândă legală conform art. 619 alin. (2) Cod civil - 506, 21 de euro; cheltuieli de publicare a notificării în Monitorul Oficial - 484 de lei. În total, suma constituie 9591, 21 de euro și 484 de lei.

Reclamantul a precizat că, anterior, s-a adresat către Judecătoria Anenii Noi cu cerere privind emiterea ordonanței judecătorești privind transmiterea bunurilor gajate în posesia creditorului pentru vânzare, însă de către instanță s-a constatat existența unui litigiu de drept.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2018 a Judecătoria Anenii Noi, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Cabac și s-a încasat de la Mariana Rusnac în beneficiul lui Sergiu Cabac suma de 9591,21 de euro cu titlu de împrumut, echivalentul împrumutului în lei moldovenești la ziua executării hotărârii, suma de 2766 lei cu titlu de taxă de stat, cheltuielile pentru publicarea citației și notificării în mărime de 584 de lei.

Prin decizia din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Mariana Rusnac și s-a casat hotărârea din 05 decembrie 2018 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La 18 iunie 2019, în cadrul ședinței de judecată, Sergiu Cabac a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 9085,00 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 1567,16 de euro, a cheltuielilor de citare în sumă de 484,00 de lei, a taxei de stat în sumă de 3422,65 de lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 2000,00 de lei.

Prin hotărârea din 25 iulie 2019 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Cabac și s-a încasat de la Mariana Rusnac în beneficiul lui Sergiu Cabac suma de 9085 euro cu titlu de împrumut, echivalentul în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii, suma de 2766 de lei cu titlu de taxă de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată, suma de 2000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 484 lei pentru citare; în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Sergiu Cabac și s-a menținut hotărârea din 25 iulie 2019 a Judecătoria Anenii Noi, sediul Central.

La 28 februarie 2020, prin intermediul poștei (f.d.154), Sergiu Cabac a declarat recurs împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii încasării dobânzii de întârziere și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și încasarea de la Mariana Rusnac în beneficiul său a dobânzii de întârziere în mărime de 1567,16 euro și a

taxei de stat în mărime de 448,73 de lei achitată în ordine de recurs și a taxei de stat în sumă de 692,17 lei achitată pentru examinarea în apel.

În motivarea recursului s-a invocat că dobânda de întârziere pretinsă a fost calculată conform prevederilor legale. La fel, la calcularea dobânzii de întârziere s-a luat în considerare și achitățile efectuate de intimată în contul stingerii ratelor.

De asemenea, a indicat că la examinarea cauzei nu a fost aplicată norma legală care trebuia să fie aplicată, or, la caz sunt aplicabile prevederile art. 619 alin.(2) Cod civil și nicidecum art. 619 alin.(1) Cod civil, cum a considerat instanța de apel.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimă conform scrisorii de însoțire date cu 25 martie 2020 (f.d.156), însă avizul de recepție a fost restituit instanței ca fiind nereclamat (f.d.137-138).

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 10 decembrie 2019, iar Sergiu Cabac a declarat recurs la 28 februarie 2020, prin intermediul poștei (f.d.154).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces, conform scrisorii de însoțire date cu 07 februarie 2020 (f.d.147), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia. Astfel, recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 03 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea litigiului dedus judecății, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Sergiu Cabac și va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanței în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere parțială a cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și în rest va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanței, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs; b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În temeiul art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială

sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatul (2) al aceluiași articol stipulează că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată.

Inițial, Colegiul consideră necesar de a arata circumstanțele stabilite de către instanțele ierarhic inferioare conform materialelor cauzei.

În acest sens, Colegiul notează că în baza contractului de împrumut din 29 martie 2017, autentificat notarial, Sergiu Cabac a acordat cu titlu de împrumut Marianei Rusnac suma de 13320,00 de euro, echivalentul a 282188,20 de lei la 29 martie 2017, conform cursului de referință a BNM, până la data de 29 martie 2019 (f.d.6).

Conform pct. 2 din contract, s-a convenit rambursarea împrumutului după cum urmează: până la 29 aprilie 2017-555,00 de euro; până la 29 mai 2017-555,00 de euro; până la 29 iunie 2017-555,00 de euro; până la 29 iulie 2017-555,00 de euro; până la 29 august 2017-555,00 de euro; până la 29 septembrie 2017-555,00 de euro; până la 29 octombrie 2017-555,00 de euro; până la 29 noiembrie 2017-555,00 de euro; până la 29 decembrie 2017-555,00 de euro; până la 29 ianuarie 2018-555,00 de euro; până la 28 februarie 2018-555,00 de euro; până la 29 martie 2018-555,00 de euro; până la 29 aprilie 2018-555,00 de euro; până la 29 mai 2018-555,00 de euro; până la 29 iunie 2018-555,00 de euro; până la 29 iulie 2018-555,00 de euro; până la 29 august 2018-555,00 de euro; până la 29 septembrie 2018-555,00 de euro; până la 29 octombrie 2018-555,00 de euro; până la 29 noiembrie 2018-555,00 de euro; până la 29 decembrie 2018-555,00 de euro; până la 29 ianuarie 2019-555,00 de euro; până la 28 februarie 2019-555,00 de euro; până la 29 martie 2019-555,00 de euro (f.d.6).

Întru garantarea rambursării împrumutului, între Sergiu Cabac și Mariana Rusnac, în data de 29 martie 2017 a fost încheiat un contract de ipotecă, autentificat notarial, prin care Mariana Rusnac a depus în gaj lotul de pământ pentru construcții cu suprafața de 0,0437 ha, casa de locuit cu suprafața totală de 95,0 mp, construcție accesorie cu suprafața de 47,2 mp, construcție accesorie cu suprafața de 5,7 mp, situate în sat. Ruseni, str. XXXXX, nr.5, r-nul Anenii Noi, care îi aparțin cu drept de proprietate (f.d.7).

Având în vedere neonorarea obligațiilor conform contractului, asumate de către partea pârâtă, prin notificarea publicată la 15 iunie 2018 în Monitorul Oficial al RM, Sergiu Cabac a declarat scadente ratele conform contractului de împrumut nr. 7291 din 29 martie 2017, din motivul nerespectării graficului achitării. Totodată, a notificat debitorul despre necesitatea achitării datoriei formate în mărime de 10195,00 de euro în termen de 15 zile de la publicarea notificării (f.d.11).

Prin cererea de chemare în judecată depusă la 22 august 2018 împotriva Marianei Rusnac, Sergiu Cabac a solicitat încasarea datoriei în mărime de 9591,21 de euro, constituită din suma împrumutului restant de 9085,00 de euro și dobânda de întârziere în sumă de 506,21 de euro calculată în temeiul art. 619 alin.(2) Cod civil, pentru perioada 30 septembrie 2017-21 august 2018 (calculul anexat) și 484,00 de lei, taxa de stat în mărime de 2766, 00 de lei (f.d.4-5).

La 18 iunie 2019, în cadrul ședinței de judecată, Sergiu Cabac a depus cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea datoriei în mărime de 9085,00 de euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 1567,16 de euro,

dintre care suma de 1060,95 de euro a fost pretinsă pentru perioada 17 septembrie 2018-18 iunie 2019 (calculul anexat), a cheltuielilor de citare în sumă de 484,00 de lei, a taxei de stat în sumă de 3422,65 de lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 2000,00 de lei (f.d.91).

Prima instanță fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea din 25 iulie 2019, a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Cabac și a încasat de la Mariana Rusnac în beneficiul lui Sergiu Cabac suma de 9085 euro cu titlu de împrumut, echivalentul în valută națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii, suma de 2766 de lei cu titlu de taxă de stat achitată de către reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată, suma de 2000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 484 de lei pentru citare; în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.106, 111-113).

Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, prin decizia din 10 decembrie 2019, a respins apelul declarat de Sergiu Cabac și a menținut hotărârea din 25 iulie 2019 a Judecătorei Anenii Noi, sediul Central (f.d.138-145).

Totodată, instanța de apel în virtutea art. 373 alin. (1) Cod de procedură civilă, verificând în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate și anume în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, nu a aplicat legea care trebuia a fi aplicată.

Or, instanța de apel citând prevederile art.585, art. 619 alin. (1) din Codul civil, în redacția până la 01 martie 2019, a reținut că din informația disponibilă pe site-ul oficial al Băncii Naționale a Moldovei, începând cu 28 august 2017 și până la 19 iunie 2019, rata de bază, aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, a fost între 6,5% - 7,5%, la care urmează a fi adăugate 5%, conform art. 619 alin. (1) din Codul civil, ceea ce constituie 11,5% - 12,5 %. În speță, la calcularea dobânzii de întârziere reclamantul a aplicat coeficientul de 15,5%, 16% și 16,5%, ceea ce depășește ratele de bază stabilite de Banca Națională a Moldovei. În astfel de împrejurări, pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere nu poate fi admisă, deoarece contravine prevederilor art. 585 și art. 619 alin. (1) din Codul civil.

În consecință, instanța de apel a constatat că instanța de fond întemeiat a respins acțiunea în partea cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, aceasta neavând suport legal.

Pornind de la criticile formulate în recursul declarat împotriva actelor de dispoziție judecătorești, în situația în care acestea au fost aduse doar în partea dispoziției de respingere a cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, Colegiul se va pronunța doar în partea contestată.

Subsecvent, Colegiul va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere parțială a pretenției date.

În dezvoltarea soluției, Colegiul iterează că reclamantul la înaintarea acțiunii, precum și în concretizarea ulterioară, a pretins încasarea de la Mariana Rusnac, de rând cu datoria restantă conform contractului de împrumut în sumă de 9085,00 de euro și suma de 506,21 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 30 septembrie 2017-21 august 2018, calculul fiind anexat (f.d.4-5,14-15), precum și suma de 1060,95 de euro cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada 17

septembrie 2018-18 iunie 2019, calculul fiind anexat (f.d.91,93).

Conform art. 512 alin. (1) Cod civil, în redacția în vigoare la apariția raportului obligațional, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

În temeiul art. 513 alin. (1) Cod civil, în redacția în vigoare în perioada de referință, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației.

În virtutea art. 602 alin. (1), (2) Cod civil, în aceeași redacție, în cazul în care nu execută obligația, debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru prejudiciul cauzat astfel dacă nu dovedește că neexecutarea obligației nu-i este imputabilă. Neexecutarea include orice încălcare a obligațiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.

În contextul alineatului 4 al aceluiași articol, creditorul poate cere despăgubiri pentru întârzierea executării obligației doar în condițiile suplimentare privind întârzierea prevăzute la art.617.

Conform art. 867 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Pornind de la faptul că între părți a fost încheiat un contract de împrumut, în temeiul cărora și-au asumat anumite obligații, sunt obligate de a se comporta cu bună-credință și diligență pe perioada convenită.

În circumstanțele amintite anterior, Colegiul a accentuat faptul că prin actele de dispoziție ale instanțelor ierarhic inferioare a fost încasată suma restantă la împrumut în mărime de 9085 de euro, în situația în care însăși pârâta a recunoscut acțiunea în această parte.

Totodată, în condițiile în care prin recursul formulat, s-au adus critici actelor judecătorești doar în partea respingerii cerinței privind încasarea dobânzii de întârziere, Colegiul va puncta considerentele decisive în favoarea casării deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în această parte și respectiv se va pronunța în favoarea admiterii parțiale a cerinței de încasare a dobânzii de întârziere.

Or, în temeiul art. 872 alin.(1), (2) Cod civil, în redacția în vigoare în perioada de referință, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobândă în mărimea prevăzută la art.619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Dacă în contract este prevăzută restituirea împrumutului în rate și împrumutatul nu restituie în modul stabilit nici cel puțin o rată, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a întregului împrumut și a dobânzii aferente.

În virtutea art. 585 Cod civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de refinanțare a Băncii Naționale a Moldovei dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Conform art. 619 alin. (2) Cod civil, în cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobânda este de 9% peste rata dobânzii prevăzută la art.585 dacă

legea sau contractul nu prevede altfel. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Concomitent, în sensul art. 617 alin.(1) Cod civil, dacă nu execută obligația în urma somației primite după scadență din partea creditorului, debitorul se consideră în întârziere ca urmare a somației. Iar conform alineatului 2 lit. a) al aceluiași articol, nu este necesară somație în cazul în care este stabilită o dată calendaristică pentru executarea obligației.

Corelând normele de drept material citate cu situația de fapt și pornind de la suma dobânzii de întârzierii pretinse pentru perioada inițială, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată parțial cerința reclamantului în această parte.

Or, aceasta include calculele pentru perioada de la data înregistrării primei întârzieri la achitarea ratei stabilite conform contractului de împrumut, anterior adresării în instanța de judecată. Respectiv, dobânda de întârziere pentru perioada dată corect a fost calculată din rata scadentă și rezultând din rata de refinanțare stabilită de BNM care varia între 15,5% și 16,5%, în temeiul prevederilor art.619 alin.(2) Cod civil.

Aici este de remarcat că la 29 septembrie 2017 pârâta urma să achite o rată de 555,00 de euro, conform graficului stabilit, însă la 10 octombrie 2017 a achitat doar suma de 350 de euro în contul ratei date (f.d.34). La fel, la 02 iunie 2018 pârâta a mai restituit suma de 1100 de euro în contul stingerii ratelor (f.d.50).

De altfel, recurentul la calcularea dobânzii pentru perioada solicitată a rezultat din datele existente referitor la restituirea unor rate din împrumutul acordat.

Aici Colegiul precizează că la efectuarea calculelor pentru perioada inițială, deși, reclamantul calculează dobânda din rata scadentă pentru lunile enumerate în înscris, însă pentru luna iunie 2018 reclamantul eronat indică ca fiind scadentă suma de 5550,00 de euro. Or, deja pentru lunile respective a fost calculată dobânda de întârziere.

Mai mult, pârâta a fost notificată la 15 iunie 2018 despre necesitatea achitării datoriei formate în mărime de 10195,00 de euro în termen de 15 zile de la publicarea notificării, conform copiei din Monitorul Oficial al RM. Respectiv, este eronată reflectarea sumei de 5550,00 de euro în tabelul de calcul al dobânzii de întârziere.

În consecință, Colegiul apreciază ca fiind parțial întemeiată pretenția în această parte și urmează a fi admisă cu încasarea de la Mariana Rusnac în beneficiul lui Sergiu Cabac a dobânzii de întârziere în mărime de 350,23 de euro pentru perioada dată, or, aceasta constituie dobânda de întârziere pentru perioada inițială. În rest, pretenția în suma pretinsă cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada inițială urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Concomitent, Colegiul notează că reclamantul în cererea de apel și cererea de recurs perioada inițială o încadrează în limitele- 29 septembrie 2017-16 septembrie 2018, deși, în cererea de chemare în judecată inițială, rezultând din calculele anexate, o indica ca fiind perioada 29 septembrie 2017-21 august 2018 (f.d.14-15), până la adresarea în instanță.

De altfel, în sensul art. 372 alin.(3) Cod de procedură civilă, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Se pot cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri apărute după emiterea hotărârii în primă instanță, se poate

solicita o compensație legală. Respectiv, reclamantul era în drept să intervină, după caz, cu o cerere de calculare a dobânzilor după emiterea hotărârii în primă instanță.

De asemenea, Colegiul consideră ca fiind întemeiată și pretenția în partea încasării dobânzii de întârziere pentru perioada 17 septembrie 2018-18 iunie 2019 în sumă de 1060,95 de euro.

Sub acest aspect, Colegiul notează că pentru perioada dată, pornind de la faptul că aceasta include perioada ulterioară adresării în instanța de judecată cu acțiunea de încasare a datoriei, dobânda de întârziere a fost calculată din suma restantă la împrumut de 9085,00 de euro și nu din rata scadentă.

Or, prin notificarea publicată în Monitorul Oficial al RM la 15 iunie 2018, Sergiu Cabac a declarat scadente ratele conform contractului de împrumut nr. 7291 din 29 martie 2017, din motivul nerespectării graficului achitării.

În atare circumstanțe, dobânda de întârziere a fost calculată, în temeiul art. 619 alin.(2) Cod civil, în raport cu suma restantă la împrumut și rata de refinanțare stabilită de BNM.

Argumentele primei instanțe ce au determinat respingerea acțiunii în aceasta parte sunt neîntemeiate, or, instanța a concluzionat precum că primul calcul prezentat în favoarea încasării dobânzii de întârziere contravine situației faptice conform graficului de rambursare, iar al doilea calcul, în opinia instanței, nu a fost efectuat corect, având în vedere că dobânda urma a fi calculată din sumele acumulate prin neachitarea ratelor în mărime de 555 de euro lunar.

La acest capitol, Colegiul precizează că al doilea calcul prezentat în favoarea pretenției de încasarea a dobânzii de întârziere ulterior înaintării acțiunii anume vizează dobânda calculată din suma restantă a împrumutului.

Referitor la motivarea instanței de apel la acest aspect, Colegiul notează că instanța ierarhic inferioară nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, or, instanța de apel eronat a aplicat prevederile art. 619 alin.(1) Cod civil, alegație corect invocată și de către recurent.

De altfel, la caz dobânda de întârziere este reglementată de art. 619 alin.(2) Cod civil, având în vedere actul juridic existent, în situația în care la prezentul raport juridic nu participă consumatorul, însă este un contract de împrumut încheiat între două persoane fizice.

În corolar, Colegiul consideră întemeiată pretenția reclamantului Sergiu Cabac cu privire la încasarea de la Mariana Rusnac a dobânzii de întârziere doar în mărime de 1411,18 euro, în situația în care circumstanțele conturate corelate cu normele de drept material pertinente justifică parțial cerința reclamantului, iar în rest urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată pretenția cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Astfel, la caz instanța de recurs a punctat doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze în ordine de recurs pornind de la problemele ridicate în recursul declarat, ceea ce este admisibil prin prisma jurisprudenței CtEDO (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

Cu referire la cerința recurentului Sergiu Cabac de încasare a cheltuielilor de judecată de la Mariana Rusnac în beneficiul său, formulată în recursul declarat și anume cheltuielile de judecată suportate pentru plata taxei de stat la judecarea cauzei în ordine de apel în sumă de 692,17 lei și în ordine de recurs în sumă de 448,73 de

lei, Colegiul consideră necesar de a compensa cheltuielile de judecată proporțional pretenției admise.

Or, în temeiul art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În sensul alineatelor (3) și (4) din același articol, prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii. Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărârea atacată sau pronunță o nouă hotărâre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată.

În contextul normelor citate, având în vedere că suportarea cheltuielilor pentru plata taxei de stat la judecarea cauzei în ordine de apel este confirmată prin ordinul de încasare a numerarului din 22 octombrie 2019 în sumă de 692,17 lei, cu mențiunea „taxa de stat” (f.d.122), iar achitarea taxei de stat la judecarea cauzei în ordine de recurs, este probată prin ordinul de încasare a numerarului din 21 februarie 2020 în sumă de 448,73 de lei (f.d.150), Colegiul apreciază ca fiind întemeiată și justificată cerința dată doar proporțional părții admise din pretenție.

Subsecvent, va încasa de la Mariana Rusnac în beneficiul lui Sergiu Cabac în total suma de 1037,70 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru plata taxei de stat în instanța de apel-622,62 de lei și în instanța de recurs-415,08 lei, proporțional pretenției admise. Or, atât la declararea apelului, cât și la declararea recursului, taxa de stat a fost achitată de către apelant din suma contestată, conform cuantumului prevăzut în art. 3 alin.(1), lit. j), k) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanței în partea respingerii cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere parțială a cerinței cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și în rest va menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanței.

În conformitate cu prevederile art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. a), b), alin.(3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Sergiu Cabac.

Se casează decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 25 iulie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Cabac împotriva Marianeii Rusnac cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea respingerii cerinței de încasare a dobânzii de întârziere și se pronunță în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cerința înaintată de Sergiu Cabac împotriva Marianei Rusnac cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Se încasează de la Mariana Rusnac în beneficiul lui Sergiu Cabac dobânda de întârziere în mărime de 1411,18 euro (o mie patru sute unsprezece euro, optsprezece eurocenți), convertiți în lei MD conform cursului BNM la data executării hotărârii.

În rest se respinge cerința cu privire la încasarea dobânzii de întârziere.

Se încasează de la Mariana Rusnac în beneficiul lui Sergiu Cabac taxa de stat achitată pentru judecarea cauzei în ordine de recurs în mărime de 415,08 lei (patru sute cincisprezece lei, opt bani) și taxa de stat achitată pentru judecarea cauzei în ordine de apel în mărime de 622,62 lei (șase sute douăzeci și doi lei, șaiszeci și doi bani), iar în total suma de 1037,70 de lei (o mie treizeci și șapte lei, șaptezeci bani), proporțional pretenției admise.

În rest se menține decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 25 iulie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Galina Stratulat